

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
TOPRAK ETİĞİ UYGULAMA ve ARAŞTIRMA MERKEZİ
YILLIK FAALİYET RAPORU
(01.01.2022 – 31.12.2022)

Bölüm 1. Tanıtım

Merkezin açık ve (varsa) kısa adı:	Toprak Etiği Uygulama ve Araştırma Merkezi
Merkez müdürünün adı ve soyadı:	Prof. Dr. Ufuk ÖZDAĞ
Merkezin kuruluş yılı ve Resmi Gazete no:	5 Kasım 2014 - Resmi Gazete Sayı: 29166
Merkezin faaliyet tanımı (en fazla 400 karakter):	<p>Rektörlüğümüz bünyesinde kurulan Toprak Etiği Uygulama ve Araştırma Merkezi, ekolojik, ekonomik ve toplumsal sürdürülebilirliğin kesişme noktasında, sanatları ve bilimleri aynı çatı altına alarak, doğayı koruma kültürünün yaygınlaştırılmasına katkı sağlamaktadır. Merkezimizin adına esin kaynağı olan “Toprak Etiği,” çevre etiklerinin içinde en geçerli olanıdır zira temellerini bilimden (ekoloji biliminden) almaktadır. Toprak etiği, toprağın, doğal alanların, kentsel alanların, denizel alanların, ekosistemlerin sağlığı için gerçekleştirilen bilimsel ve uygulamalı faaliyetler bütünüdür. Toprak etiği, doğayı sadece bilimsel olarak çalışmanın insanın doğaya tavrında değişiklik yaratmadığı gerçeğinden yola çıkarak bilimin değerler eğitimiyle ve etikle birleşmesi gerektiğini savunmaktadır. Bu anlayış doğanın, insan da dahil, tüm unsurlarıyla karalarıyla, sularıyla, flora ve faunasıyla bir bütün olarak topluluk anlayışımızın içinde yer almasını öngörür. Bu anlayışa göre, yaşamın tüm unsurlarının iç içe geçtiği bu sistemde moral topluluğun sınırlarının içinde sadece insanın bulunması ciddi bir yanlışlıktır. Toprak etiği işte bu yanlışlığa işaret ederek etik sistemlerdeki eksikliği kapatmaya çalışır. Toprağa karşı girişilen hareketlerin, eğer ekosistemin dengesini bozacak nitelikteyse, kınanmasını ister. Toprak etiği yasama organlarını harekete geçirir ve doğa haklarını da göz önünde bulunduran düzenlemelere gidilmesini sağlar. Toprak etiği eğitim sistemlerinde ekolojinin bütüncü bakışını ve ekolojik okur yazarlığı hedefleyen programların benimsenmesine yol açar. Bütün bu gerekçelerden yola çıkarak, Toprak Etiği Uygulama ve Araştırma Merkezi, ülkemizin sanayileşen ve gelişen ekonomisini desteklerken, gelişmiş ülkelerde izlendiği biçimiyle üzerinde yaşadığımız toprakları tahrip etmeden yaşayabilmenin yollarını araştırmakta, bilimsel çalışmaları üniversite dışına taşıyıp topluma uzanma konusunda lider rol üstlenmeyi hedeflemektedir. Toprak Etiği Uygulama ve Araştırma Merkezi’nin faaliyetleri, toplumun her kesimine “toprak etiği” düşüncesini taşımak, yörelerde toprak sağlığına ve bozulmuş alanların restorasyonuna katkıda bulunacak çalışmaları teşvik etmek, geleceğin toprak etiği liderlerini yetiştirmek ve Toprak Etiği Eğitim Projesi’ni (TEEP) uygulamaktır.</p>

<p>Merkezin Üniversitemi ze, bu yıl sağladığı, mevcut akademik birimlerden sağlanamayacak türdeki katkı ve hizmetleri:</p>	<p>Merkezimiz 2022 yılında, Merkezimizin Beytepe Yerleşkesinde bulunan eğitim arazisinde (Açık Hava Sınıfı) Toprak Etiği Eğitim Projesi (TEEP) faaliyetini başlatmıştır.</p> <p>Toprak Etiği Eğitim Projesi (TEEP) bir sertifika programı olup 9-10 Mayıs 2022 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Proje için bir web sayfası da hazırlanmıştır. Web sayfasının ayrıntılı bilgisi için bkz: www.teep.hacettepe.edu.tr/tr</p> <p>Merkezimizin 2022 yılında başlattığı Toprak Etiği Eğitim Projesi (TEEP) 4 madde halinde özetlenebilir:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Toprak Etiği Eğitim Projesi (TEEP) Merkezimizin Beytepe Yerleşkesi'nde bulunan Açık Hava Sınıfı'nda gerçekleştirilmiştir. (Bkz. Ek 2. Açık Hava Sınıfı'nın konumu ve TEEP web anasayfası) Ayrıntılı bilgi için bkz. http://www.topraketigi.hacettepe.edu.tr/Topraketigiprojeler.shtml2. Toprak Etiği Eğitim Projesi (TEEP) öncesi, ikisi farklı üniversitelerden (Bilkent Üniversitesi ve Bartın Üniversitesi) olmak üzere beş eğitmen ile çalışmalar sürdürülmüştür. TEEP eğitmenlerine ABD'de uygulanan Leopold Education Project eğitim materyalleri sunulmuş, materyallerin Ankara'ya uyarlanması çalışmaları yapılmıştır. TEEP eğitmenleri şunlardır:<ol style="list-style-type: none">1. Prof. Dr. Ufuk Özdağ (Hacettepe Üniversitesi)2. Prof. Jennie Farber Lane (Bilkent Üniversitesi)3. Prof. Dr. Gonca Gökalp Alpaslan (Hacettepe Üniversitesi)4. Arş. Gör. Esra Pulat (Bartın Üniversitesi)5. Nurbahar Usta (Hacettepe Üniversitesi)(Bkz. Ek 3. TEEP eğitmenleri ile Bartın Üniversitesi Orman Fakültesi öğretim elemanı Arş. Gör. Esra Pulat'ın görevlendirmesi yazısı ve onayı) TEEP eğitmenleri için bkz. https://teep.hacettepe.edu.tr/tr/menu/teep_egitmenleri-143. 9 Mayıs 2022 tarihinde, 33 öğrenciye beş eğitmen eşliğinde Toprak Etiği eğitimi verilmiştir. Bu eğitimin içeriği için bkz: https://teep.hacettepe.edu.tr/tr TEEP, Amerika Birleşik Devletleri'nde Leopold Education Project (LEP) ile uyumludur. LEP için bkz: https://www.aldoleopold.org/teach-learn/leopold-education-project/ Bkz. Ek 4. TEEP fotoğrafları4. 10 Mayıs 2022 tarihinde, 33 öğrenciye sertifikaları takdim edilmiştir. Düzenlenen sertifika törenine, Merkezimiz Müdür Yardımcısı Doç. Dr. Koray Üstün ve Yönetim Kurulu Üyemiz Prof. Dr. Meltem Yılmaz katılmışlardır. Bkz. Ek 5. Katılım sertifikası örneği ve sertifika törenden fotoğraflar <p>TEEP sonrası, eğitim içeriği hem Hacettepe Üniversitesi hem de Bartın Üniversitesi tarafından haberleştirilmiştir. Haber içerikleri için bkz. Ek 6.</p> <p>https://gazete.hacettepe.edu.tr/tr/haber/toprak_etigi_uygulama_ve_arastirma_merkezi_bir_ilki_gerceklestirdi-13</p> <p>https://orman.bartın.edu.tr/haberler/yenilikci-egitim-programi-olan-toprak-etigi-egitim-projesi-etkinligine-katilim-saglandi.html</p> <p>Toprak Etiği Eğitim Projesi (TEEP), merkezi Wisconsin Baraboo'da bulunan Aldo Leopold Vakfı'nın Leopold Eğitim Projesi (Leopold Education Project) ile uyumlu olup vakıfta eğitim görerek "Toprak Etiği Lideri" unvanı alan Üniversitemiz Amerikan Kültürü</p>
--	---

	<p>ve Edebiyatı Bölümü öğretim üyesi ve merkezin kurucu müdürü Prof. Dr. Ufuk Özdağ önderliğinde gerçekleştirilmiştir. Bu projeyi diğer çevre eğitimi etkinliklerinden ayıran unsur, toprağa ve üzerinde yaşayan tüm canlılara karşı etik sorumluluk düşüncesini merkeze almasıdır. Bu bağlamda eğitim, katılımcılara çevre edebiyatçısı, çevre eğitimcisi, orman mühendisi ve biyologdan oluşan eğitim kadrosuyla geniş bir perspektiften doğaya bakma olanağı sunmuştur. Eğitim, "Toprak etiğinin evrimi entelektüel olduğu kadar duygusal bir süreçtir" düşüncesinden yola çıkarak, doğaya ilişkin bilgi birikimini artırmanın yanı sıra toprak ve doğal çevreyle bağ kurmanın yollarını vurgulamıştır.</p> <p>Toprak Etiği Eğitim Projesi (TEEP) yenilikçi bir eğitim programı olup, temel amacı <i>Bir Kum Yöresi Almanya'sı</i>'nda yer alan yazılar eşliğinde, açık arazide doğa koruma, biyoçeşitlilik, bozulmuş arazilerin restorasyonu gibi konularda eğitimcilerin eğitimini sağlamak, toprakla bütünleştirdiğimiz faaliyetlerle doğal kaynaklarımıza saygı uyandırmaktır. Toprak Etiği Eğitim Projesi'nin içeriği, "Öğrencinin toprakları görmesi, gördüğünü anlaması ve anladığından zevk duyması" olarak özetlenebilir.</p>
--	---

Bölüm 2. Faaliyet özeti (Merkezin adı ve adresi açıkça kullanılmış olmak şartı ile rapor dönemine girenler yazılmalıdır; basılı Dokümanlar eklenmelidir)

Ulusal/ Uluslararası Konferans/ Sempozyumlard a sunulan bildiri sayısı	<p>1 (Merkez Müdürü Prof. Dr. Ufuk Özdağ, Tunceli'de düzenlenen Tarım ve Kooperatif Çalıştayı'na davet edilmiş, çalıştayda "Toprak Etiği ve Munzur Nehri'nin Kişilik Hakları" başlıklı konuşmayı yapmıştır.</p> <p>Çalıştay posterini için Bkz. Ek 7.</p> <p>Prof. Dr. Ufuk Özdağ'ın konuşmasının video linki için bkz. https://mail.google.com/mail/u/0/?tab=km#inbox/KtbxLxGcFwjfTQGwRGPhQjMtXpBbJfQQq?projector=1</p>
Ulusal/ Uluslararası ölçekte tamamlanan/de vam eden projeler	<p>Merkezimizin iki adet ulusal projesi daha önce tamamlanmıştır. (2015 ve 2016 yıllarında tamamlanan SBT-2015-5885 ve SBT-2016-9771 sayılı BAP projeleri). 2015 yılında tamamlanan <i>Anadolu Turnaları</i> projesinden hazırlanan <i>Anadolu Turnaları: Biyoloji, Kültür, Koruma</i> kitabı 2019 yılında yayımlanmıştır (Editörler: Ufuk ÖZDAĞ ve Gonca Gökalp ALPASLAN). http://www.topraketigi.hacettepe.edu.tr/yayinlar.shtml</p> <p><i>Geyik: Biyoloji, Kültür, Koruma</i> kitabı ise 2023 yılında yayımlanmak üzere çalışmalar devam etmektedir (Editörler: Gonca Gökalp ALPASLAN ve Ufuk ÖZDAĞ). Bu kitap, Merkezimizin 2016 yılında gerçekleştirdiği "Geyik: Biyoloji, Kültür, Koruma" temalı sempozyumunun kitabı olacaktır. Sempozyum üniversitemiz tarafından desteklenmiştir (SBT-2016-9771 sayılı BAP projesi).</p>
Düzenlenen eğitim /kurs /sertifika programı sayısı ve listesi	<p>Toprak Etiği Eğitim Projesi (TEEP) bir sertifika programı olup, ilk TEEP 9-10 Mayıs 2022 tarihinde gerçekleşmiştir.</p>

Bölüm 3: Durum Değerlendirmesi ve İleriye dönük planlama

1. **Merkezin üniversite tarafından kurum içi ve kurum dışı öne çıkarabileceği en önemli üç faaliyeti**
 - a. Açık Hava Sınıfı ve Ekolojik Restorasyon:
Üniversitemiz Beytepe Yerleşkesi içinde yer alan “Açık Hava Sınıfı” için endemik türlerle restorasyon çalışmaları devam edecektir.
 - b. Toprak Etiği Eğitim Projesi:
2021-2022 Bahar döneminde, Merkezimizin “Toprak Etiği Eğitim Projesi” (TEEP) ilk kez gerçekleştirilmiştir. Bu uygulamada ilk olarak Hacettepeli öğrencilere eğitim verilmiştir. Merkezimizin 2023 yılında gerçekleştireceği ikinci TEEP için hazırlıklar sürmektedir.
 - c. Toprağın Sesi Konferansları
2015 yılında başlatılan “Toprağın Sesi Konferansları” 2023 yılında da devam edecektir. (Bkz. <http://www.topraketigi.hacettepe.edu.tr/etkinlikler.shtml>)
2. **Merkezin sona eren yıla ait gerçekleştiremediği faaliyetlerinin nedenleri, karşılaşılan engeller**

3. **İleriye dönük yapmayı planladıkları:**

--Merkezimiz Açık Hava Sınıfı'nın restorasyon çalışmaları için fon arayışı devam etmektedir.

a. Yeni proje önerileri: Kısa bir özet sunulabilir.

Açık Hava Sınıfı ve Ekolojik Restorasyon

Toprak Etiği Uygulama ve Araştırma Merkezi, ülkemiz çapında ilk ve orta öğretim kurumlarına örnek olacak bir “açık hava sınıfı” hazırlamaktadır. Söz konusu “açık hava sınıfı,” doğa ile yapıcı bağlantılar kurmanın, doğaya sevgi ve saygı aşılamanın, doğada gözlem yaparak yörenin doğal bitki örtüsünü yerinde gözlemlenimin imkanlarını sunacaktır. Bir pilot proje olarak hazırlanan açık hava sınıfında Ankara'ya özgü ağaç ve bitki türleriyle ekolojik restorasyon yapılmakta, ülkemiz çapında, gelişmiş ülkelerde gözlemlendiği şekliyle, “ekolojik restorasyon” düşüncesinin yaygınlaştırılması hedeflenmektedir.

Toprak Etiği Eğitim Projesi (TEEP)

Sürdürülebilir yaşam için öncelikle yaşadığımız yöre ile kuvvetli bağlar kurmamız gerekir. Bu bağların ne şekillerde kurulacağı konusunda yol haritası çizen öncülerden biri ünlü doğa korumacı, ekolog, yazar ve eğitimci Aldo Leopold'dur (1887-1948). Leopold, gezegenin geleceği için belki de en önemli düşüncüyü, “Toprak Etiği” düşüncesini yaratarak insanın yaşadığı topraklara duyması gereken ahlaki sorumluluğu özetlemiştir. Leopold'un çalışmaları, gelecek nesillere sürdürülebilir bir dünya bırakabilmenin anahtarını taşır.

Toprak Etiği düşüncesinin tanımlanması, tartışılması ve hayata geçirilmesi emek isteyen bir süreçtir. Dolayısıyla, bu önemli görevin yerine getirilmesi için ve ülkemizin çeşitli yörelerinde tabandan yayılacak bir hareket için bu düşünceye derinden bağlı uzmanlara/öğretmenlere ihtiyaç bulunmaktadır. Toprak Etiği Uygulama ve Araştırma Merkezi'nin düzenleyeceği Toprak Etiği Eğitim Projesi etkinlikleri, geleceğin Toprak Etiği uzmanlarının eğitimi olup, katılımcılara toprak etiği düşüncesini daha geniş kitlelere nasıl yayacaklarına dair en temel donanımı vermeyi amaçlamaktadır. Bu program ülkemizde doğa korumanın değeri ve önemi üzerine de bir tartışma başlatıp benzer programların başka kurumlarca da düzenlenmesini teşvik edecektir.

Toprak Etiği Eğitim Projesi için hazırlanan TEEP eğitim materyalleri, projenin 2021-2022 akademik yılında gerçekleşecek etkinliğinde ilk kez kullanılacaktır. Öğrenciler, açık arazide verilecek TEEP ile uyumlu dersler yoluyla, doğada incelemelerde bulunarak, diğer katılımcılarla diyalog içinde bulunarak toprak etiği düşüncesini keşfetme fırsatı bulacaklardır. Öğrencilerin

toprak etiği düşüncesini kendi yörelerinde nasıl yaygınlaştıracaları konusunda eğitilmeleri bu programın en temel amacıdır.

Toprak Etiği Eğitim Projesi (TEEP) yenilikçi ve interdisipliner bir doğa koruma ve çevre eğitimi projesidir. Bu proje, ilk kez Aldo Leopold Vakfı tarafından ABD Wisconsin’de başlatılmıştır (<http://www.aldoleopold.org/Programs/lep.shtml>). Toprak Etiği Eğitim Proje’si ile Merkezimiz, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı eğitim kurumlarımızın öğrencilerine ekolojik okur yazarlığın temel eğitimini vererek, kolektif anlayışla ekolojik restorasyon düşüncesini, yörelerde tabandan yayılacak bir doğa koruma kültürünü yaygınlaştırmayı hedeflemektedir.

b. Yeni İşbirliği Girişimleri

1. Merkezimizin, Beytepe Yerleşkesinde bulunan Açık Hava Sınıfı’nda gerçekleştirdiği Ankara’ya özgü bitkilerle restorasyonu için Tarım ve Orman Bakanlığı, Orman Genel Müdürlüğü, Ankara Orman Bölge Müdürlüğü ile görüşmeler yapılmış, 2019 ve 2020 yıllarında hibe edilen bitki/fidanların dikimi yapılmıştır. Orman Genel Müdürlüğü ile işbirliğimiz devam edecektir.
2. T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı, Gençlik Projeleri Destek Programı 2019 – 1. Özel Çağrı kapsamında, “Toprağımız için El Ele” (proje no: 36843) Çevre Koruma Grubu, Merkezimizle temasa geçerek öğrencilerine Toprak Etiği eğitimi verilmesi taleplerini iletmışler, Merkezimiz de bu talebe olumlu yanıt vermiştir. Eğitim kapsamında, 1 Aralık 2021 tarihinde Düzce, MEB Çilimli Anadolu Kalkınma Vakfı Çok Programlı Anadolu Lisesi öğrencilerine Merkezimiz “Açık Hava Sınıfı”nda eğitim verilmiştir. Söz konusu lise ile işbirliğimiz devam edecektir.

c. Etkinlik Planları ve Takvimi

Toprak Etiği Eğitim Projesi

Merkezimiz, ikinci TEEP için Mayıs 2023 tarihini planlamıştır.

Toprağın Sesi Konferansları

Merkezimiz 2015 yılında “Toprağın Sesi Konferansları” dizisini başlatmış olup, bu kapsamda etkinlikler düzenlenmektedir.

Bkz. <http://www.topraketigi.hacettepe.edu.tr/etkinlikler.shtml>

d. Yayın Planları

Merkezimiz 2015 ve 2016 yıllarında gerçekleştirilen “Anadolu Turnaları: Biyoloji, Kültür, Koruma” ve “Geyik: Biyoloji, Kültür, Koruma” temalı sempozyumların ardından, iki adet kitabı yayıma hazırlamaktaydı. Bu kitaplardan

--*Anadolu Turnaları: Biyoloji Kültür Koruma* (Editörler, Ufuk Özdağ ve Gonca Gökalp Alpaslan) 2019 yılı içinde yayımlanmıştır. Kitabın PDF erişimi için bkz.

<http://www.topraketigi.hacettepe.edu.tr/yayinlar.shtml>

--*Geyik: Biyoloji Kültür Koruma* (Editörler, Gonca Gökalp ALPASLAN ve Ufuk ÖZDAĞ) halen yayıma hazırlanmakta olup 2023 yılında yayımlanacaktır.

e. Yıllık Bütçe Planı: (Özellikle dış kaynaklı proje desteği öngörüsü varsa belirtilmelidir).

Merkezimizin “Açık Hava Sınıfı” projesinin peyzaj işleri için fon arayışımız sürmektedir.

****Üniversitemiz bünyesinde faaliyet gösteren Uygulama ve Araştırma Merkezleri arasından iş birliği yapabileceğiniz merkezler varsa lütfen isimlerini belirtiniz.**

Biyolojik Çeşitlilik Araştırma ve Uygulama Merkezi (HUBİOM)

Çevre Uygulama ve Araştırma Merkezi

4. Merkezimizin faaliyetlerinin sürdürülebilir kalkınma hedefleri ile ilişkisi

Toprak Etiği Uygulama ve Araştırma Merkezinin, Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri (SDG) BM 2030 çerçevesinde bir değerlendirmesi 2019 yılında Rektörlüğümüze iletilmişti. Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri (SDG) BM 2030 için hazırlanan HÜ Toprak Etiği Uygulama Ve Araştırma Merkezi raporu için Bkz. Ek. 8. Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ve Toprak Etiği Merkezi raporu

.....